

Студијски програм: Социјална политика и социјални рад
Назив предмета: Социотерапија и психосоцијалне интервенције
Наставници: проф. др Јасна Вељковић, сарадница Марија Вучинић-Јовановић, сарадница Сања Полић Пенавић
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: -
<p>Циљ предмета Упознавање и обука студената:</p> <ul style="list-style-type: none"> са вештинама клиничког и неклиничког социотерапијског рада у институцијама затвореног и отвореног типа; са теоријским основама примене социотерапије у клиничком социјалном раду: задацима и улогама социјалног радника у стручном тиму психијатријског одељења; системима и подсистемама рада на затвореном психијатријском одељењу; идеологијом терапијске заједнице као социјалног покрета; социотерапијским поступцима на затвореном одељењу и улогом социјалног радника у спровођењу ових поступака; са социотерапијом у ширем смислу у ванхоспиталном условима и улогом социјалног радника у спровођењу различитих социотерапијских поступака; сарадњом социјалног радника у психијатријској институцији са појединцем ,породицом и широм локалном заједницом; у примени базичних поступака и интервенција које се спроводе у социотерапијском институционалном и ванинституционалном раду; основним концептима кризе, облицима њеног појављивања и са научно утемељеним професионалним интервенцијама у кризним ситуацијама код ментално здраве као и код популације особа са менталним поремећајима и поремећајима понашања; у постављању дистинкције између интервенција које се примењују у нормативним кризама од интервенција које се спроводе у различитим акцидентним кризама; у примени различитих врста психосоцијалних интервенција у акцидентним кризама великих размера изазване пандемијама, несрећама већих размера проузрокованих природним катастрофама; са поступком сажете психолошке интеграције трауме; са методама пружања самопомоћи и ситуацијама кризе.
<p>Исход предмета Студенти ће бити оспособљени за:</p> <ul style="list-style-type: none"> обављање основних улога клиничког социјалног радника у процесу социодијагностике, третмана и ресоцијализације психијатријских пацијената као радом са њиховим породицама и послодавцима; комуникацију са члановима стручног тима; учешће у терапијској заједници и вођење исте. <p>Усвојиће знања и вештине у:</p> <ul style="list-style-type: none"> различитим видовима социотерапијских активности које социјални радник спроводи како на затвореном психијатријском одељењу тако и у постхоспиталном периоду (рад у Дневној болници, вођење социотерапијских клубова); које се односе на одговорности социјалних радника за социјално живот пацијената у установи (рад, игра, правила, регулација односа и понашања, социјални проблеми); које се односе на терапијско дејство различитих врста социотерапијских клубова, и активности увежбавањ за живот у заједници, социјално учење, играње улога; социодијагностички: кризе, трауме и стреса; пружања адекватних психосоцијалних интервенција у различитим врстама криза/нормативних и акцидентних/ решавању етичких дилема везаних за интервенције у кризи; корацима примене сажете психолошке интеграције трауме.
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i></p> <p>Теоријски модели на које се ослања овај предмет: хуманистичко оријентисани модели превенције криза, когнитивни модели; Живот на психијатријском одељењу, односи између групе пацијената и стручног тима, односи у улоге у стручном тиму; психијатријски пацијент и проблеми стигматизације ментално оболелих; психијатријски пацијент и његова породица; различите улоге и задаци социјалног радника у стручном тиму на психијатријским одељењима и дневним болницама; одговорности социјалног живота у ТЗ у болници(рад, игра, правила, регулација односа и понашања, социјални проблеми); методске целине дневне болнице: терапијска заједница, рекреативна терапија, радна терапија и групна терапија;</p>

терапијско дејство социотерапијских клубова, социјално учење, играње улога; рекреативна терапија и одљењске секције које воде социјални радници: књижевна, музичка, драмска; примена различитих социотерапијских метода зависно од узраста корисника; појмовно одређење кризе, трауме и стреса; теоријска објашњења криза (Капланова и Бергерова теорија); знаци стреса и трауме и њихове последице; посттрауматски стресни поремећаји: акутни и хронични; субјективност појма кризе - шта криза за некога јесте а за некога није; универзалност одређених кризних догађаја; планирање психосоцијалне интервенције у ситуацијама кризе зависно од тога да ли су кризом обухваћени појединци, породице, локална заједница или шира заједница; евалуација и процена ефеката спроведених интервенција у кризи; вештине давања адекватне интервенције у психосоцијалним кризама; етичке дилеме везане за интервенције у кризи; нормативне кризе: адолесцентна криза, криза средњег доба, криза старијег животног доба; специфичне животне кризе: суицидалност; масовне несреће и катастрофе; програми подршке помагачима, секундарна трауматизација и синдром сагоревања на послу.

Практична настава:

- Практичне вежбе (решавање задатка/проблема/дилеме у оквиру малих група играње улога и сл.), студентске активности, гостовање социјалног радника из психијатријске институције: приказ социотерапијског рада социјалног радника у психијатријској болници;
- Планирање превентивних програма за превенцију различитих врста криза;
- Спровођење корака поступка: сажете психолошке интеграције трауме;
- Студије случаја;
- Рад у малим групама и дискусије.

Литература

1. Кецмановић, Д. (1989). Социотерапија. У: Психијатрија (Ур. Кецмановић, Д), Медицинска књига Београд-Загреб, Свјетлост, Сарајево.
2. Pavelić-Tremac, A., Kovačević, D, Sindik, J., Manojlović, N. (2020) Stigmatizacija psihičkih bolesnika – znanje i stavovi zdravstvenih i nezdravstvenih radnika. Zagreb, Socijalna psihijatrija, Vol. 48, br. 3, str. 301-323.
3. Veljkovic J. (2014) Follow-up Study of the effects of psychodrama on patients suffering from psychosis. pp. 6-28. *The British Journal of Psychodrama and Sociodrama*. Vol.26, issues:1-2, pp: 6-28. ISBN: 0958 9074
4. Вељковић, Ј. (2019) Како против стигме и аутостигме особа са дијагнозом психозе: приказ третмана психотичних поремећаја у два друштвена контекста. *Социолошки преглед*. Vol. LIII, 2019, No.4. стр. 1553-1583.
5. Вељковић, Ј., Стојимировић, М, Дуканац, В. (2020). Psychodrama treatment as method of rehabilitation and resocialization of patients with psychotic disorders. *Visoka škola socijalnog rada, Komora socijalne zaštite: Beograd Thematic collection of proceedings of the international importance: Latest developments in speech therapy, occupational therapy and social work. Between transition and tradition. Str.381-397.*
6. Вељковић, Ј, Стојимировић, М. (2019) Примена психодраме у раду са кризним стањима у адолесценцији. *Универзитет Бијељина: Зборник радова, научни скуп са међународним учешћем; ментално здравље, психијатријски, психотерапеутски и психолошки аспекти.* стр. 276-290
7. Вељковић Ј. (1996) Криза животног смисла. У:Марковић. П.(ед). *Адолесцентна криза*. Београд: Беолетра; стр.56-67
8. Вељковић, Ј. (2016) Социодрама и глобална економска и политичка криза. *Српска наука данас*. Београд, Задужбина Андрејевић. Вол.1 Но.1., стр: 76-83.
9. Влајковић, Ј. (2005). *Животне кризе*. Београд: ИП Жарко Аљбуљ. ISBN 86-83713-37-7 (одабрана поглавља)
10. Влајковић, Ј. (2009) Од жртве до преживелог. Београд: ИП Жарко Аљбуљ. ISBN 9788 683 713 530 (одабрана поглавља)
11. Williams M.V. Poijula, S. (2000) *The PTSD Work book-Simple, effective Tecniques for Overcoming Traumatic Stress Symptoms* (одабране вежбе и задаци)

Број часова активне наставе:

Теоријска настава: 30

Практична настава: 30

Методe извођења наставе

Предавања, дискусије, гостовања стручњака из клиничког социјалног рада

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испт	50
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	10		